

Szerkesztőség:

Gr. Széchenyi-utca 1729
hársz. alatt, hová a lap
szellemi részét illető min-
den közlemény küldendő.

Kéziratokat nem adunk
vissza.

Bérmertetlen leveleket
nem fogadunk el.

BATTONYA ÉS KÖRNYÉKE

TÁRSADALMI HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Kiadóhivatal:
Gr. Széchenyi-utca 1729
hársz. alatt, hova a hir-
detések és előfizetések
küldendők.

Előfizetési árak:
Egész évre 8 kor.
Félévre 4 kor.
Negyedévre 2 kor.
Egy óra 70 fill.
Egyes szám ára 16 fill.

Hirdetések jutányosan
közöltetnek.

I. évfolyam.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
SZABÓ LAJOS.

23. szám.

Alispánunk névnapjára.

Nem csalódunk, ha állítjuk, hogy Magyarország vármegyéi között ma a legrégebbi vármegyének és Csanád-megyének korban és szolgálati időben a legfiatalabb alispánja van.

Es vármegyénknek ez a fiatal első tisztviselője már eddigi működésével igazolta, hogy bölcsességével, szigoru tettejével helyesen, — igazságosan akarja s tudja vezetni a vármegye kormányzását és igazán szólva már is olyan alkotásoknak lőn megteremtője, mely számára nemcsak a vármegye szűk határain belől maradandó emléket biztosít, de azonkívül messze az országban hirnevet, — dicsőséget szerez.

A mélyen gondolkozó fő tudja társadalmi bajainkat, észreveszi a rut kapzsiságot, a napról-napra fokozódó elszegényedést, ezzel kapcsolatban az erkölcstelenség terjedését.

Ennek, habár részbeni megszüntetésére törekedett alispánunk, a midőn a gyári és mezei munkások jogos érdekének támogatója lett. — Az alkoholizmus elleni rendeletei bizonyára a közérkölciség javulására vezetnek.

Most, meglátja, észreveszi az alispán, nemesen dobogó szíve sugalta neki, hogy manapság a törvény iránti tisztelet és az Isten dicsőségének imádása, a melylyel a halandó Neki tartozik, kihálóban van, a törvénytelenység az istentelenség burjánzik és szurásaival sokszor megmagyarázhatlan eseteivel fenyegeti a családok tűzhelyeinek jólétét, becsületét, megingatja a társadalmat, a dühöngő szenvedélyek szétszaggatják azt, mert hiányzik náluk

az, mi teszi, föntartja a nemzetet az Isten félelme és tisztelete.

Igy érezett az alispán, midőn legutóbb a vallásos érzület terjesztése végett rendeletet bocsátott ki, melyet szószerinti szövegében közlünk:

Csanád vármegye alispánjától. Járásai főszolgabíróknak. Nagy sulyt helyezvén arra, hogy a községi lakosság vallásos érzülete annak külső megnyilvánulásaiban is mindenkor teljes istápolásra s védelemre találjon, azért kívánatosnak tartom, hogy községekben a vásár- és ünnepnap istenitisztelet alatt mind az szüneteljen, ami a nép ájtatosságára akár közvetve, akár közvetlen uton zavarólag hathatna. Igy nem találok különösen helyesnek, hogy az ünnepi isteni tisztelet idejében a község-házán hivatalos irodai teendők láttatnak el, miáltal az ügyes-bajos dolgai-
ban eljáró nép elvonatik a templomok látogatásától. — Ellenkezőleg csak helyeselhető, ha az előjáróság a valási köteleességek teljesítésében is hivattaszerűen eljár, azaz ha erkölcsei köteleességének ismeri, hogy a vásár- és ünnepnap, ugy miséken, és isteni tiszteleteken saját hitfelekezeti templomában mindenkor megjelenik. A fentiek folytán elrendelem tehát, hogy szeptember 1-től kezdve vásár- és ünnepnapokon az eddigi rendelkezések szükségessé vált módosításával ugymint: (ünnepi) istenitisztelet ideje és tartama alatt a hivatalos órák a község-házán szüneteljenek, s hogy az előjáróság tagjai saját hitfelekezeteik isteni tiszteletein lehetőleg mindenkor részt vegyenek.

Együttal pedig felhivom főszolgabíró urat, — miszerint az iránt is

szigoruan intézkedjék, hogy a misék, istenitiszteletek, nem különben a délutáni hálaadás tartama alatt az italmérési helyiségek zárva tartassanak és e tekintetben csak is ott lesz engedélyezhető a nyitvatartás, hol a község nagy terjedelme a tilalomnak teljes kiterjesztését megnehezítené, azonban a templomok közelében a tilalomnak itt is feltétlenül érvény szerzendő. A rendelet végrehajtásáról szeptember 1-ig jelentést várok. — Makó, 1902. augusztus hó 18-án. Návay, s. k. alispán.

Bizonyára áthatottan olvassa mindenki a rendeletet, átérzi fontosságát, horderejét, magasztos célját.

Nem szándékozunk az alispánnak dics-himnusz énekelni, nem is szorult ő arra, dicsérik őt elvei, tette és mindenkor öntudatos cselekvése.

Arról is megvagyunk győződve, hogy a sajtó némely részében mostanság őt ért alaptalan támadás miatt nem fog elkedvetlenedni, de nagy képzettségével továbbra is végezi feladatát, melyet olyan kitünően kezdett és vármegyénk dicsérete, fényére folytat. Azért hát legyen üdvözölve közbeesülésben és szeretetben álló mélyen gondolkozó és cselekvő alispánunk:

ifj. Dr. Návay Lajos!

Motoros kocsik

Arad—Battonya között.

— Saját tudósítónktól. —

Az Arad-Csanádi Egyesült Vasutak műhelyéből apróbb próbameneteket rendeznek a vasut vágányain az első motoros kocsival, mely első példánya annak a

T Á R C Z A.

Kossuth sirjánál.

A minap a pesti temetőben jártam,
Kedves Kossuth apám sirjánál megálltam;
Roppant fájó érzés fogta el szívemet,
És keserű könnyek borítják szememet.

Sirja mellett állva megszállt nagy szelleme,
Sok szép, dicső emlék jutott az eszembe:
Elvonult előttem élet-története,
Dicső ténykedése és sok szenvedése.

Láttam képzeletben őt mint egy félistent,
Amint lángszavával megteremtett mindent:
Pénzt, katonát, fegyvert semmiből teremtett
Hogy megvédelmezze a magyar nemzetet.

Láttam őt azután mint hontalant — árvát,
Mikor a távolban siratta hazáját.
Borzasztó szenvedés hontalannak lenni,
Annak, ki a hazát oly nagyon szereti.

Gyenge a toll arra, hogy papírra vesse,
Mit szenvedhetett Ő, a száműzetésbe;
De akkor sem gondolt a maga bajára,
Az volt a jelszava: legelső a haza.

És a nagy munkára őt, mi serkentette?
Semmi más, csak a nagy hazaszeretete.
A nagy szenvedésben, mi vigasztalta meg?
Semmi egyéb csak a nagy hazaszeretetet.

Én magyar nemzetem eredje szent sirhoz,
Borulj le előtte és buzgón imádkozz!
Kérd a nagy szellemet, hogy szánjon meg
[téged,
Oltsa szivedbe a haza szeretetet.

Szükségünk van arra, hogy oltsa szívünkbe
Mert sajnós, de való, nincs meg mindegyikbe!
Pedig csakis akkor lehetünk boldogok,
Ha minden magyar szív a hazáért dobog!

Varga Ferencz.

Az élet vége.

A lelket emésztő sötétségben nem látott világitó pontot.

Csodálatos flegmával huzta fel a revolver kakasát és elhelyezte az asztalon a filigrán csecse-becsék s a sok szép arc-kép közé.

Aztán elkezdett gondolkodni. Rég nem gyakorolta ezt a mesterséget és ugy érez-

te, hogy most, a lejárt élet utolsó pillanatában jól esik.

Ennek meg kell lenni! — A szív eltörik, a váltó lejárt és az élet is lejárt. Sokszor olvasta ezt és nem hitte, hogy rajta is bekövetkezzék. Mikor feszülő izmokkal, erős idegekkel belekeveredett a fővárosi világ káprázataiba, mintha homályos üveget tört volna be kemény ökleivel.

Mert eddig homályos üvegen keresztül nézte az életet; a zür-zavarból, a marakodó, küzködő lármából csak egy-egy lassu, falusias hangot hallott és a leányokból, asszonyokból csak a kalapjuk színes tollai hajlongtak szeme előtt. Ezek ingerelték; kitérte az ablakot (az anyja siratta meg egy kicsit, meg az örege dörögött), ott hagyta a falut s rálépett az ösvényre, mely a harcba vezetett. Kifejlesztette domboru mellét és munkabíró kezével dogozva haladt előre, mignem egyszer eléje lejtett a sima uton egy leány.

Egy leány. Azok közül, akiknek van szép szemük, szép arcuk, hanem szívük csak ritkán. Ennek talán nem is volt, — merészen, kaczerul vágott eléje és rózsás kis ujjával megállította. Éppen hogy a

nagyszabásu reformnak, a melynek alapján az Acsev. összes vonalain a személyforgalmat közvetíteni óhajtja.

A próbákra *Medveczky Ede* főfelügyelő, *Sármezey Endre* és *Zinner Béla* főmérnökök ügyelnek föl s a próbáknak az a célja, hogy míg egyrészt meggyőződést szerezzenek a motoros kocsik használhatósága és célravezetősége szempontjából, másrészt annak hibáit, fogyatékoságait a próbák alapján, kijavítva azokat, minél megfelelőbben tökélesítsék.

Hogy ezek a kisebbrendű s inkább a műszaki embereknek, mint a közönségnek szánt próbamenetek meddig tartanak, azt maguk a próbát végző felügyelők sem tudják, mert a kocsi mindennap van olyan javítani, pótolni való, a mire a műszaki emberek a gyakorlat tanítja meg. S csak ha ezek a házi próbák véget érnek, akkor lesz egy főpróba, a melynek keretében a motoros kocsi *Aradról elszalad Battonyáig, tehát ugyanazt az utat futja be*, amelyet majd akkor tesz meg, mikor át lesz adva a közforgalomnak.

Hogy az Acsev. igazgatósága a motoros kocsit mikor adja át a közforgalomnak, az ma még bizonytalan s ez a dolog a próbák sikerétől függ. A minimális határidő: 15 nap, amelyen belül Arad főút-czáján megszólal a motoros kocsi kürtjének hangja s a vasut elszáguld a Szabadság-térről *Battonya* állomásig a modern technika egy új érdekes és praktikus vívmányával közvetítve a személyforgalmat.

Az Acsev. igazgatósága azonban nemcsak ezen a vonalon akarja a motoros-üzemet életbe léptetni, hanem a Csaba-vész-től vonal kiépítését Békésig már meg is kezdte, s így a személyforgalom lebonyolítására — itt is motoroskocsik fognak járni.

Örömmel üdvözljük az Acsev. ezen ujtítását.

Elsülyedt gőzös.

— Hajótörött magyar utasok. —

Nagy riadalmat keltett tegnap este a fővárosban egy fiumei távirat. Arról adott ez hírt, hogy az *Adria* egy gőzöse, a melylyel a magyar közélet és a fővárosi társaságok több ismert embere utazott, hajótörés következtében elsülyedt. A riasztó táviratot azonban nyomban követte egy másik, a

mely tudatta, hogy a hajó utasait sikerült megmenteni.

Az *Adria*-tengerhajózási társaság igazgatóságához ma távirat érkezett, a mely tudatta, hogy az *Arpád* gőzös *Mogadornál*, Marokkó közelében, *hajótörést szenvedett és teljesen elsülyedt*. A parancsnok, az utasok és a legénység megmenekült. Egyéb részletek hiányoznak.

Egy későbbi távirat szerint a hajó utasai között volt *Beöthy Zsolt* egyetemi tanár, *Kállay* budapesti törvényszéki bíró és *Jaczkó Manó* honvédelmi miniszteri titkár.

Izsépi László, honvédhuszár kapitány, a Ludovika Akadémia tanára, odamenet szintén az *Arpáddal* utazott, azonban már *Tangerben* kiszállt, ott maradt, s így nincsen a hajótöröttek között.

A hajó megmenekült utasait a *Gibraltár* nevű hajó vette föl s szállította tovább.

A fiumei táviratok a fővárosban nagy izgatottságot keltettek s még most is kinosan várják az újabb táviratokat, amelyek az *Arpád* katasztrófájáról és az utasok sorsáról részletes híradást hoznak.

Letartóztatott honvédfőhadnagy.

A budapesti rendőrség ma egy volt főhadnagyot tartóztatott le, aki csak nemrég tette le a tiszti rangot, persze nem önként, hanem egy becsületbírósi határozat folytán. Érdekes a volt főhadnagy sorsának hanyatlása attól a pillanattól kezdve, hogy egy ügyben — hamisan esküdt. Ettől kezdve halomszámra gyűl feje felett a baj, s végre ma a rendőrség fogdájába jutott.

Györök Jánosnak hívják a volt honvédfőhadnagyot, akit a budapesti rendőrség ma *zsarolás, életveszélyes fenyegetés, rágalmazás és becsületértérsért* letartóztatott. Mint látni való, elég sok esetben ütközött össze a büntetőtörvénykönyvvel s ez volt a romlása.

Györök sorsát, mint említettük, egy hamis tanulás pecsételte meg. Valami polgári perben koronatanu volt a főhadnagy, s az ő vallomása döntötte el a pert. Tanulása folytán az a fél nyerte meg a pert, amelyiknek nem volt igaza. A veszített fél azonban nem hagyta ennyiben a dolgot,

hanem azok ellen fordult, akik miatt jogait veszítette. A polgári bíróságnál igen kompromittáló dolgok sülték ki a főhadnagra, melynek felettes hatósága tudomást szerzett ezekről az ügyekről.

Katonáéknál szigoruan veszik az ilyen dolgot. Györök a katonai becsületbírósal elé került, mely megfosztotta tiszti rangjától.

Györököt kétségbeejtette ez a bűnhődés. Elment a főváros közelébe, *Szent-Lőrinc*re, de sehogysem tudott valami álláshoz jutni, melyből fenttarthatta volna magát. Pénze fogytán volt s fenyegetőleg közeledtek az inség napjai.

Ekkor jött arra a gondolatra, hogy a katonai becsületbírósal tagjaitól zsaroljon pénzt. Mindennap irt sértegető leveleket a katonai becsületbírósal tagjainak, kik között két tábornok is van. Mikor látta, hogy a sértegetésekkel nem tud pénzt szerezni a magasrangu tisztektől, lelövessel fenyegette őket további leveleiben. Ezekben a levelekben a két tábornokot, mint „romlásának előidézőit“ említette. A tábornokok feljelentették most a lefokozott főhadnagyot, akit *letartóztatnak* és átkísértek az ügyészséghez.

A volt főhadnagy lakásán házkutatást tartottak.

H I R E K.

— **T. előfizetőinkhez!** Lapunk kiadása pénzbe kerül, mi végett felkérjük t. előfizetőinket, a kiket illet, hogy a már rég esedékessé vált előfizetési díjat beküldeni sziveskedjenek.

— **Plébánosi kinevezés.** Desseffy Sándor megyés püspökünk Podolszky Ferencz mélyen vallásos meggyőződésű battonyai róm. kath. káplánt pusztaföldvári plébánossá nevezte ki. A diszponálásra nézve még nem történt intézkedés.

— **Eljegyzés.** Sieber János battonyai kéményseprő segéd egyik derék iparospolgártársunknak, Kalmár Jánosnak nevelt leányát, Petrányi Jolán Emilia kisasszonyt eljegyezte.

— **Lajos napja.** Ősi magyar szokás az, hogy a nevezetesebb évfordulókat megüljük. Ily nevezetes évforduló Lajos napja is, mely napon községünk szinte ünnepi hangulatban szokott lenni, mintha csak a jó kalendárium-csinálók e napot vörös betűvel nyomatták volna ki. Nem csoda, hisz'

falusi, keményszívű gavallért akarta levenni a lábáról, — egyebet semmit.

Hanem ezt akkor nem tudta. Megjuhászodott, mint az oroszlan a ketrecben. Eszrevette, hogy a leánynak piros ajkai vannak és hogy a világ minden szenvedélye az ő lelkében meg végbe. Nem iparkodott előre, a poros akták nem vonzották, a rózsás köröm kitesztotta az alapot alóla.

A kollégák azt mondták: színész, — a vén rouék azt mondták: nem lehet véle kikötni. Az tudta, ezt nem hitte. Bizott a barna arczában és komolyan villogó szemében. Mert sokan beszéltek és fülhegygyel hallott is egyet-mást, de nem törődött vele, míg csak a leány nem szólt.

— Hallja, Csonth, magának érdekes arca van, az apám képei közt láttam ilyent — igen — a hét vezér valamelyikéhez hasonlít. Bakfis koromban mindig csodáltam őket.

Akkor kezdett csillogni előtte valamiféle remény először. A leány pedig tovább is játszott, máig sem tudja, most sem tudja miért. Es nem haragudhatik rá. Még félig gyermek volt, kít a szín-

pad nem tanított be egészen a világra. Eppen ez bolondította el, ez a szeszélyes, kaczer, leányos természet, mely szereti az ékszereket, meg a virágokat, a selemruhát, meg a zöldelő fákat, a regényt meg az imádságot.

— Istenem, Csonth, milyen szép karperecet láttam a kigyó-utcában! — ránézett pajzán, barna szemével.

Igy jutott tönkre, a fizetés kevés volt, az ősi vagyon rég leapadt és a kedves teremtés kérését sohasem tudta megtagadni. Pedig sokszor kért és mikor egy-egy villogó, gyémántos ékszer átadása után melegebben, sóváran kezdett beszélni a szerelem lázas hangján, a leány eltolta magától és remegve, mint a kis gyermek, kítől a játékot készülnek elvenni mondá:

— Ezért vette? — Nahát vigye el.

Persze, hogy nem vitte. Az örütség tovább is tartott; a leányt nem ismerte ki akkor sem, midőn a léha Baróky gróf feleségül vette.

Akkor sem, most sem. A váltó pedig lejár, lejár az élet is. Igaz, hogy nem marad meg így sem a becsület, de legalább nem látja a lealázó világot.

Felállt, megnézegette a revolver fo-

gójának fantasztikus cirádait s bele bámult a csövébe.

Valaki rekedt, borizü hangon kiáltotta nevét a folyosón s a másik pillanatban mosolygós arccal lépett be a levélhordó!

— Csonth Bálint, kétezer forint!

Reszketve vette át és szinte boszankodott, hogy ilyen banálishan végződik a dolog. Hanem a mint meglátta a szépen egymásba fonódó, gömbölyű, nőies betűket, és érezni kezdé a szobában szétáradó ismerős illatot, mintha minden vére agyába tódult volna, homlokán kidagadtak az erek és sötétülő szemei előtt vörösnek látszott a nagy fehér boriték.

Megsimította égő arcát s remegve, ügyetlenül bontotta fel a levelet.

Egy ezres és tíz százás bankjegy volt benne. Cifra, figurás, varázsos bankjegyek, miknek látása csaknem elfelejteté a gömbölyű, nőies betűket és a komisz váltó alá irt nevet hozták eszébe.

Léhán kezdett mosolyogni a különös gondolaton, a mi ott izgett-mozgott agyában. Hogy ő most becsapja a világot is, a leányt is. Megöli magát, — az életevel már úgy is leszámolt, — a pénz itt maradt szépen az asztalon, az adósságát ki-

Lajos napja egyike a legnépszerűbb névnapoknak, mely napot valaha ünneppé avatta a nemzeti kegyelet. (Bár mindig úgy volna! Szerk.)

Lajos napján sokan kivették részüket az ünnepélyesség és az ünnepeztetésekből, mert hát hála az egek Urának, bölcs belátásánál fogva, össze hozta Battonyán a Lajosokat úgy, hogy tekintve a minden Lajosunknak vendégszerető barátságát, egy nap nem futotta ki a tisztelgéseket, el kellett kezdeni előtte való este, amikor is Marton Lajost üdvözölte a tüzoltó testület és a dalárda, és mely alkalommal Hász Sándor kir. közjegyző, a tüzoltó-testület parancsnoka és a dalárda elnöke köszöntötte fel az ünnepeztetett férfit, mint alparancsnok- és alelnököt, kinek bokros érdemei vannak e két testület megteremtése körül.

A tüzoltó-testület zenekara és a dalárda felváltva szórakoztatta dal- és zene-számaival a megjelent vendégeket.

E napon ülte meg nevenapját lapunk szerkesztője, a mindenki által tisztelt Szabó Lajos is, akinek vendégszerető házában szép számban jelentek meg jóbarátai, tisztelői. Az ipartestület küldöttségileg tisztelgett nála, mint a testület titkárnál. A küldöttséget Benedek Mihály alelnök vezette.

A nagy idők egy élő tanuját, a régi ügyvédi gárda egy tagját, a korra idős, de kedélyre még mindig ifju „Mátéffy bácsit“, a mindnyájunk „Lajos bácsi“-ját is felkeresték e napon nagyszámu tisztelői s üdvözölték nevenapján.

Klivinyi Lajos tanítónak, a „Kedves Pajtás“-nak is sok jóbarátja kívánt e napon hosszú és gondtól mentes életet. Mint ipariskolai igazgatónál, az ipartestület nála is küldöttségileg tisztelgett.

Tóth Lajos m. kir. járásbirósági telekkönyvvezető magyaros vendégszerető házában is sokan voltak, s kedélyesen töltötték el Lajos napját.

Nemkülönben számosan látogatták meg Budai Lajos és Sáfrán Lajos ipartestületi előljáró, ugy Mák Lajos községi törvénybíró, Forgács Lajos fogyasztási adókezelő polgártársainkat is.

A családiarsalgás közben több helyt felhozva lett, hogy hazánk legnagyobb fia, a megboldogult Kossuth Lajos születésének 100-ik évfordulója Battonyán miként ünnepeztessék meg. A tárgy felett a nézetek eltértek és mi erre nézve ismételtén csak azt mondjuk: hol van, avagy tud-e hazafias érzülettel gondolkozni Bat-

tonya község előljárósága?! Vagy pedig talán azon érdemet várja, hogy az utolsó kis községnek is háta megett maradjon?

— **A dalárdisták mulatsága.** A battonyai dalárda által már pár hét előtt tervezett multság a f. év szept. hó 7-én fog megtartatni, mire nézve a következő meghívót vettük:

Meghívó. A battonyai dalárda 1902. évi szeptember hó 7-én az ipartestület kerthelyiségében dal- és táncestetélyt rendez, melyre t. czimed és családját tisztelettel meghívja a Battonyai Dalárda. Belépti-díj: személy-jegy 80 fillér, család-jegy 1 kor. 60 fillér. Kezdeté este 8 órakor. A táncszünetek alatt a dalárda több férfi negyest fog énekelni. Kedvezőtlen idő esetén következő nap, azaz szept. 8 án fog az estetély megtartatni.

Az estetélyre a rendezőség által összeállított programot nem áruljuk el, hanem megsugjuk, hogy az igenis élvezetes lesz, jó tánczosokról, ételről-italról gondoskodva van. Most már a t. közönségtől függ, hogy pártfogásával dalárdistáinkat további önzetlen tevékenykedésre buzdítsa, lelkesítse.

— **Tanítóválasztás.** Kovács Mihály battonyai illetőségű, most vizsgázott tanító-jelölt Babocsa Somogy megyei községben ró.m. kath. egyház községi tanítól választatott meg.

— **Praematuráns.** Most értesülünk arról, hogy Szidonidesz Lajos birtokos polgártársunk hasonló nevű fia a kézmárki ág. hitv. lyezeumban az érettségi vizsgát jelesen letette és a papi pályára lép.

— **Tüzoltók ügyei.** A „Csanádmegyei tüzoltó szövetség“ által Battonyán szervezett és a f. év szept. hó 1-én megnyíló tüzoltói gyakorlati tanfolyamra eddig 44 hallgató jelentkezett. Dicsőretre méltóan kiemeljük, hogy Apácza község maga tizküldöttet nevezett. A battonyai helyi rendezőség élénken gondoskodik a bajtársainak kedves magán házakban elhelyezéséről és aligha kerül egy is a kaszárnya szerüleg berendezett községi iskola helyiségeibe.

— **Dohány csempészet.** Az ideai rossz időjárás miatt a vajmi gyarló dohány termék daczára, egynehány battonyai engedélyes a csempészet útjára tért. De rosszul számítottak, a reménylett, de elvesztett hasznot azon uton be nem hozhatják, mert a battonyai magy. kir. pénzügyőri szakasz ébersége a tettesek mindegyikét kipuha-

tolta; ennek folytán az illetők nemcsak megbüntettetnek, de dohánytermelési engedélyüket is elvesztik.

— **Vigyázatlan hajtás.** D. Kis János ref. kovácsházi lakos f. hó 24-én hazafelé a faluban hajtva, a szembe fujt szél által felkavart portól nem vette észre, hogy az uton egy két éves kis gyermek, Farkas Péter cigánynak fia játszadozik. A koci a gyermeket elgázolta s olyan súlyos sérüléseket okozott, hogy a gyermek meghalt. Sürgős jelentés folytán a battonyai kir. járásbiróság vizsgálóbírója, — Heintz Géza kir. albiró helyszíni vizsgálatot és bonczolást rendelt el, melynek eredményéhez képest gondatlanságból okozott emberölés miatt a bünyenyítő vizsgálat megindított.

— **Megszűnt czég.** Fischer Izsák battonyai kereskedő majdnem három évtizeden át fennállott üzletét el- és átadta Geller Ferencz ugyancsak battonyai jőnevű kereskedőnek.

— **Iskolai értesítések.** A battonyai összes hitfelekezeti, ugy a községi iskolában a beiratások szeptember hó 1 ső napján megkezdődnek 8 napig tartanak. Ajánljuk a tanköteles gyermekek szüleinek, hogy a beiratásba ne késlekedjenek, mert a határidőt elmulasztók, a törvény rendelkezéséhez képest meg fognak bünyettetni.

— **Figyelmeztetés az iparosokhoz** A battonyai ipartestület előljárósága ezen uton is figyelmezteti a tagdíj hátralékosokat, hogy tartozásukat 8 nap alatt befizetni igyekezzenek, mert azontul a végrehajtási eljárás foganatosittatik.

— **Kiugrott a vonatból.** A folyó hó 26-án Szegedről Battonyára érkezett vonat peregi állomása után egy munkás ember a vonatból hirtelen kiugrott. A tettet észrevett utasok figyelmeztetésére a kalauz vést jelzett. A vonat visszafelé ment, az utasok szerencsére higgadtan maradtak és az illető, aki fejfel bukott a vonalmenti árokba, már felülve annyit mondott a tudakozódó kalauznak: „én nem ugrottam le, bé vagyom rugva.“ A vonat tovább haladt.

— **Tanyai tüzek.** Folyó hó 26 án a battonyai határban három helyen is tűz volt, Luday Istvánál egy rossz tanya, Nénád Rózánál és Lázánál szalma s törek boglyák kisebb értékben égtek el. A kár biztosítva nem volt.

— **Herczeg Ferenc ünnepeztetése.** Versec város ma kiakarta köszörülni azt a

fizetik, a becsületnek sem lesz baja és a leány is láthat valami nimbuszt az emléke körül.

A leány? — De igazán ő küldte-e? Kutatott a pénz közt és talált is egy szalmaszinü illatos levélkét.

Kedves barátom!

Cseke Laczitól hallom, — tudja, a huncut velünk utazott Olaszországba — hogy pénzzavarban van. Azt is mondta, hogy tudja az Isten, mi lesz magával, meg valami katasztrófát emlegetett. Látja bolondom, most bánt a lelkiismeret, hogy miattam lesz baja. A csecsebecsüket nem akarom visszaküldeni, mert bolondos — kedves időre emlékeztetnek. Hanem fogadja el ezt az összeget, ha mindjárt kölcsönben is és ne nézze ideális szemmel a bankókat. Pá!

B Sárfi Helén

Ne nézze ideális szemmel! — Elke-seredést érzett minden kis idegében. Micsoda asszony ez, pénzt küld Csonth Bálintnak, a barna képű, barna kezű nemesnek. Megfizeti az ékszerek árát, megfizeti az álmatlan éjeket, a kijátszott, a ki-

gunyolt szerelmet és mindent, még a becsületet is, az — asszony!

Kacagni kezdett. Kifeszítette a mellét, mint az ut kezdetén és elgondolta, hogy mit fog őt cselekedni, a min az az egész világ bámul majd és az asszony is megtudja, ki volt a nemes Csonth Bálint.

Meggyújtotta a gyertyát. Előbb a levelet, aztán a bankókat fogja elégetni. A hamuból olvashatnak az emberek. Csak az asszonynak ne köszönjön semmit, ha minden utcagyerek a nevében tapos is.

Mégsem mert a pénzhez nyulni. Az utolsó gondolatnál úgy érezte, hogy le kell roskadnia, mint a szélütött embernek. Mintha lelkileg az is volna már. A világos szobában pislogó gyertyafény kápráztatta szemét, a figurás bankjegyek, a szalmaszinü levél, a finom, gömbölyű vonásokkal az asztalon vártak — ez a szerelem büszkeségére, az a becsület büszkeségére.

Melyikhez van joga? Mert hogy sona többé nem látja a leány, az asszony rózsás arcát, avval tisztában volt. Más meg úgy sincs rá nézve az életben.

Hanem a homályos üvegen túl, — igen, a honnan először kezdte sejteni a nagy világ forrongó életét, egy öreg asz-

szony fehér főkötőjét s egy öreg ember ezüstös szakállát látja. Az üde, zöld fák-ból a tiszta levegőből nem érzett semmi viditót, semmi kellemest; nem vágyik utánuk. De bántja a tisztas főkötő, meg az ezüstös szakáll, melynek minden szála azt mondja: Nem a tied.

Persze, hogy nem az övé! És ez nem jutott előbb az eszébe. A szomorúság ugy is meg lesz, legalább meglegyen a becsület is és a szerelem büszkeségéből megmarad valami kis fény és az előbbi léha gondolat kivitelét nemessé teszi a két jó öreg emléke. A többivel ki törőd-nék a holtak között?

Egy hirtelen mozdulattal a gyertya fölé tartá a levelet.

*

Másnap olvasták az emberek az ujságokban: — Csonth Bálint miniszteri fogalmazó, társas életünk kedvelt alakja, ma délben föbe lőtte magát. Itt mindjárt megcáfolhatjuk a szállongó hirt, mintha pénzzavar hajtotta volna a végzetes lépésre. Asztalán kétezer forintot találtak szép rendbe rakva, mely nagyon is elég adós-ságai kifizetésére.

Cyprián.

csorbát, melyet a legutolsó képviselőválasztáson ejtett a maga jóhírnevén. Ekkor tudvaleg a verseciek megbuktatták volt képviselőjüket *Herczeg Ferencet* s helyébe a polgármestert, Seemayert választották. Ma, a mint Versecről táviratozzák, a legelőkelőbb verseci földesgazdák bankettet rendeztek *Herczeg Ferenc* tiszteletére, ami egyuttal tüntetés volt a jelenlegi képviselőellen. Erdekes, hogy a *Herczeg Ferenc* tiszteletére adott banketten sokan jelentek meg olyanok kik a választáson *Seemayerre* szavaztak.

— **Eltűnt százások.** Két nap óta érdekes bűnesetben nyomoz a szegedi rendőrség. Tizenegy darab százast keres és a nyomozás alatt már *letartóztatott három nőt*, akik ellen az a gyanu merült föl, hogy ők tüntették el a százásokat. Ez a bankjegycsomó egy előkelő szegedi uri ember zsebéből tűnt el. Az uri ember kaland után járt és betévedt egy rendőri megfigyelés alatt tartott házba, ahol reggelig maradt. Reggelre kiveszett a zsebéből *2200 korona*. A meglopott uri ember reggel azonnal jelentett a rendőrségre, ahol jelentést tett az esetről. Elmondotta, hogy bankjegyekben *4800 korona* volt a pénztárcájában és onnét lopták ki a *2200 koronát*. A rendőrség megindította a nyomozást és tegnap *letartóztatta* annak a háznak a tulajdonosnőjét, kinél a lopás történt. Később *letartóztatta* a rendőrség azt a két leányt is akik az uriember társágában mulattak. A *letartóztatott* nők tagadják, hogy a lopást ők követték volna el. A rendőrség mindazonáltal nem bocsátotta őket szabadon, hanem átkísérte a kir. ügyészséghez. A vizsgálat során a rendőrség megtudta, hogy a *letartóztatott* két leány *menyasszony*. A vőlegényük két szegedi iparos, akik azonban mit sem tudtak a menyasszonyuk hűtlenségéről. A rendőrség azt hiszi, hogy a pénz a leányok kezén veszett el, akiknek a mátkaságuk alatt nagy szükségük volt pénzre.

— **A székesfehérvári asszony-gyilkosság.** Székesfehérváron *Bernát Julia* nevű hatvanöt éves magánzónő meggyilkolták *Bernát Juliát* augusztus 12-én reggel, magános lakásában holtan, vértócsa közepette találták. Legelőször öngyilkosságra gondoltak, de ezután megállapították, hogy *Bernát Julia gyilkosságának* lett áldozata. Tegnap, a mint székesfehérvárról írják, ez ügyben *szenzációs fordulat* állott be. Tegnap délután *Simon* rendőrkapitány a királyi ügyészség megkeresésére *letartóztatta* a meggyilkolt nővel egy házban lakó *Krausz Vilmos* családos pénzügynököt, a ki *Bernát Juliával* hosszabb idő óta állandó üzleti összeköttetésben állott, s a kire most a gyilkosság gyanuja eset. A rendőrbiztos *Krausz Vilmost* azonnal a vizsgálóbíró elé vezette, a ki megkezdte a pénzügynök kihallgatását. A *letartóztatás* városszerte óriási feltűnést keltett.

— **A hitfelekezetek a csanádi egyházmegyében.** A csanádi egyházmegye püspöki irodája most bocsátotta közre az egyházmegye új évkönyvét, mely azért bir ezuttal különös becsűvel, mert a népesedésre vonatkozó statisztikai adatokat a legutóbbi népszámlálás adatai szerint állították össze. Az egyházmegye tudvaleg öt vármegyére terjeszkedik ki: Arad, Csanád, Torontál Temes és Krassó-Szörény vármegyékre. Az egész lakosság száma ez öt vármegyében: 2,172,967. A szaporulat tíz év alatt: 114,337. Vallás szerint van: 862,124 róm. kath., 54,333 gör. kath., 1,062,927 g. k., 67,482 ág. hitv., 81,895 helv. hitv., 388 unitárius; 40,318 izr. és

350 más vallásúak. Erdekes, hogy a mig minden vallásfelekezetnél az utolsó tíz év alatt szaporulat konstatalható, addig az izr. vallásúak száma közel ezerrel *megcsappant*. Az egyházmegyének van összesen 374 lelkésze és 120 segédlelkésze; a plébániának a száma 227 (szaporulat: 4); 8 kanonokja, főesperese 6 és esperese 23; a papnövendékek száma 54; aranymisés áldozár 15; az egyházmegye területén van összesen 408 apáca. A legtöbb esik a Notre Dame nővérekre: 338. A püspökök száma Szt. Gellértől Dessewffy-ig 86. A legöregebb plébánia a *csanádi*, mely azonban 1741-ben újjáalakított; azután következik Szeged (1199.), Makó (1700.), Arad (1702.) Temesvár-Belváros (1717.), stb., a legfiatalabb a *lelei*, mely tavaly alapított a megyés püspök bőkezűségéből.

Vegyesek.

A petroleum rosszasága. Sokszor nem a petroleum, hanem a lámpabél az oka annak, hogy a lámpa füstöl s kiállhatatlan büzt terjeszt. A petroleum lehet a legjobb minőségű s a lámpából mégis kellemetlen fojtó szag árad szét, tehát csak a rossz anyagból rosszul készített bélben van a hiba. A legsilányabb fajtájú lámpabéllel ellátott lámpa sem füstöl azonban, ha a belet a lámpába való elhelyezése előtt jó erős eczetbe áztatják s huszonnégy óráig bent hagyják az eczetben, azután teljesen kiszáradni hagyják és csak úgy teszik be a lámpába, akkor sohasem fog füstölni és nem fog kellemetlen fojtó szagot árasztani.

Franciaországban a nők férfi ruhában is járhatnak, de engedélyért évenként 48 koronát kell fizetniök. Némely híres nőket, ha folyton férfi ruhát viselnek, az engedély díjak alól felmentenek.

A battonyai Ombrometriai állomás följegyzései.

1902. augusztus hó 22.—28. napjairól.

Nap	Csapadék	
	meny-nyiség mm-ben	alakja jelben
22	0.0	
23	0.0	
24	0.0	
25	0.0	
26	0.0	
27	0.0	
28	0.0	

3559—1902. tkv. szám.

Arverési hirdetmény kivonat.

A battonyai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. kincstár végrehajtónak Vincze János ref. kovácsbázi lakos végrehajtást szenvedő elleni 324 kor. 17 fill. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a szegedi kir. törvényszék (battonyai kir. járásbíró) területén lévő, a ref. kovácsbázi 20. számú tkvben 99. hrsz alatt foglalt ingatlanra 594 kor. kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1902. évi szeptember hó 17. napján d. e. 10 órakor** Ref. Kovácsbáza község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatul fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 95 korona 40 fillért készpénzben, vagy az 1881. LX. tcz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt m. kir. igazságügy-miniszteri rendelet 3. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. tcz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Battonyán, a kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóságnál 1902. évi július hó 12. napján.

Szell,
kir. albró.

Hirdetések

és

nyomtatványokra

vonatkozó megrendelések felvételnek a

Battonya és Környéke

kiadóhivatalában.

870—1902. vh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 120. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a battonyai kir. járásbíró V. 569/901 számú végzése által a kir. kincstár végrehajtató javára, lakik Aradon, végrehajtást szenvedett Szabadai Istvánné ugyis mint kiskorú gyermekeit és t. gyámja és társai ellen, lakik M. Bánhegyesen, 1987 kor. 57 fill. tőke, ennek az esedékesség napjától számítandó 60% kamatait és eddig összesen 335 kor. 40 fill. perkoltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával Barta Rozálnál bírólagon lefoglalt és 711 kor. ra becsült 9 kishold még lábbon lefoglalt őszi buza és 1 kishold árpa hozadéka képen 30 métermázsa buza és 1 métermázsa árpa, valamint annak szalmája és polyvájából álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a V. 569/17 sz. kiküldés rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis M. Bánhegyesen alperes Barta Rozál lakásán leendő eszközzésére **1902-ik évi szeptember hó 11. napjának délelőtti 11 órája** határidőül kitűzetik és ahoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen — az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében — a legtöbbet igézőnek becsáron alul is eladatul fognak.

Az 1881. évi LX. t. cz. 111. §-a értelmében, kik az elárvereltetni rendelt ingóságok vételáraból a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, amennyiben az, hogy részükre a foglalás korábban eszközöltetett, a végrehajtási iratokból ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírottnál egy példányban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak. — Végre kötelesek bérbe- vagy haszonbérbeadók az 1881. évi LX. t. cz. 112. §-a értelmében azon követelés összegét, melyre nézve törvényes zálogjogot igényelnek, az árverés megkezdéséig alulírottnál bejelenteni.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Battonyán, 1902. évi augusztus hó 24. napján.

Groff Károly,
kir. bírósági végrehajtó.